

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสมัยโบราณที่ยังไม่มีตัวหนังสือใช้ มนุษย์ได้ใช้วิธีเขียนบันทึกความทรงจำและเรื่องราวต่าง ๆ เป็นรูปภาพไว้ตามผนังในถ้ำ เพื่อเป็นทางออกของอารมณ์ เพื่อเตือนความจำหรือเพื่อบอกเล่าให้ผู้อื่นได้รับรู้ด้วย แสดงถึงความพยายามและความปรารถนาอันแรงกล้าของมนุษย์ ที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเป็นสัญลักษณ์ที่คงทนต่อกาลเวลา

จากภาพเขียนตามผนังถ้ำ ได้วิวัฒนาการมาเป็นภาษาเขียนและหนังสือ ปัจจุบันนี้หนังสือกลายเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อมนุษย์จนอาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยอันหนึ่งในการดำรงชีวิต คนที่ไม่รู้หนังสือแม้จะดำรงชีวิตอยู่ได้ก็เป็นชีวิตที่ไม่สมบูรณ์ ไม่มีความเจริญ ไม่สามารถประสบความสำเร็จใด ๆ ในสังคมได้ หนังสือและการอ่านหนังสือจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งพระบรมราชาธิราชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานแก่คณะสมาชิกห้องสมุดทั่วประเทศ มีใจความตอนหนึ่งว่า

หนังสือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาทั้งกาย ทั้งอาชีพ ทั้งความรู้ วิชาการ ทั้งการคนควา และในที่สุดความพอใจในทางจิตใจของมนุษย์ชั้นสูงที่สุด จนกระทั่งถาคณโคขยาก็มีความรู้ในคานจิตวิทยาหรือในคานปรัชญา จนกระทั่งอาจอุยวาก็จะเรียนทางธรรมะหรือศุศาสนา จนกระทั่งเป็นคนที่สามารถไปสู่ความสุขที่แท้จริงคือความนิงในจิตใจ เป็นผูรอุบุรุษแท้ ๆ ดุ้ยอมคองอุยคัยหนังสือ เพราะหนังสือเป็นการสะสมความรู้และทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์ได้สร้างมาทำมาคิคมาแต่โบราณกาลจนทุกวันนี้ หนังสือจึงเป็นสิ่งสำคัญ เป็นคล้าย ๆ ธนาคารความรู้และเป็น

ออมสิน¹

ลายของ วงสุริยะเกษม ได้กล่าวถึงคุณค่าของหนังสือ เป็นสัปดาห์ว่า

สัปดาห์หนังสือคือเพื่อนซี้พ
คือเครื่องพิพโยธาอาหารใจ
คืออารมณ์จำพณเลิศลนคา
คือสมบัติอัสจรรยอันควรปอง
สัปดาห์มาลีลีสลคสวย
ภมรูกลัวชวคภูเรณูนวด
ไมสูคอกอัสภรขจรจบ
เชิญเค็ดคคชมพรวณคันขจร

คือประทีปส่องทางสว่างไสว
คือบันไดเดินสู่ประตูทอง
คือคู่สตราคุมปลาบปราบภัยของ
คือผู้ครองคูนันทุกวันเออย
หอมระรวยงามใสวอยในสวน
ก็แปรปรวนโรยรามิดาว
กลืนครลมกลีบสวดยุสสลอน
สวนอัสภรหนังสือเลื่องลือเออย²

ในด้านการศึกษา การอ่านเปรียบเทียบกับเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่จะไขไปสู่ห้วงคลังแห่ง
วิทยาการทั้งปวง โดยเฉพาะในการเรียนรู้ด้านภาษา การอ่านเป็นทักษะสำคัญในบรรดาทักษะ
ทั้งสี่คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้งนี้ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ
อินทรมพรรย กล่าวไว้ว่า

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นทักษะที่
นักเรียนรู้แสวงหาสรรพวิทยาการต่าง ๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อน
หุยอนใจ ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูง
ขุอมแสวงหาความรู้และศีกษาเลาเรียนไคอยางมีประสิทธิภพ สามารถนำความรู้
ที่ไคจากกรอ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนไคเป็นอยางดี ในทางประเทศ
ปัจจุบันนี้ไคมีการส่งเสริมทักษะการอ่านเป็นอยางมากทั้งในระดับประถมและ
มัธยมศีกษา³

¹ สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย, คู่มือแนะนำการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ
(พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี, 2515), หน้า 6 - 7.

² ลายของ วงสุริยะเกษม, บรรณาธิภษศาสตรไคไทย (สำนักพิมพ์กรุงเทพการพิมพ์,
2520), หน้า 35.

³ สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรย, วิธีสอนภาษาไคไทยระดับมัธยมศีกษา
(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไคยวัฒนาพานิช, 2523), หน้า 98.

ในการส่งเสริมทักษะการอ่านดังกล่าว หนังสือเรียนเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพออย่างแน่นอน ดังที่ ฟี อาร์ ดัคคันเน (Fe R. Daccannay) กล่าวไว้ว่า "หนังสือเรียนเพียงอย่างเดียวยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะก่อให้เกิดสภาพการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้ โดยเฉพาะทางด้านกระบวนการเรียนภาษา"¹

อาร์เธอร์ เอช คิง (Arthur H. King) ก็กล่าวไว้ว่า "การยืมหนังสือเรียนเป็นหลักนั้นจะช่วยให้เด็กเรียนมีความมั่นใจในการตีความดี แต่ถ้อยคำของการจะให้นักเรียนมีความคล่องแคล่วทางด้านกรเขียนและการพูดก็จำเป็นที่จะต้องมีการฝึกหัดอื่นประกอบด้วย"²

ในหลักสูตรภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยไว้ 3 ชุด คือ ทักษะสัมพันธ์ วรรณวิจักษ์ และหลักภาษา แต่โดยที่กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญของการอ่านว่าน่าฟัง หนังสือเรียนที่ใช้ในห้องเรียนยังไม่เพียงพอในการส่งเสริมทักษะการอ่าน จึงได้กำหนดหนังสืออ่านประกอบสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอีก 32 รายการ ให้นักเรียนเลือกอ่านปีละ 4 รายการ ไม่ซ้ำกัน รวมแล้วนักเรียนจะต้องเลือกหนังสืออ่านประกอบอย่างน้อย 12 รายการ

เป็นที่น่าสังเกตว่า หนังสืออ่านประกอบทั้ง 32 รายการดังกล่าว เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นเพื่อผู้อ่านทั่วไป มิใช่เพื่อนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยเฉพาะ ดังที่ ยูพา โซติเกียรติ ได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า

¹Fe R. Daccannay and J. Donald Bowen, Techniques and Procedures in Second Language Teaching (Quezon City: Alemar Phoenix Publishing House, Inc., 1963), Preface.

²Arthur H. King, "Notes on Remedial English" at Higher Education Level," English Language Teaching 27 (June 1973): 245.

ผู้ผลิตวรรณกรรมหรือนักเขียน เป็นบุคคลสำคัญที่ก่อให้เกิดวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ขึ้น วรรณกรรมที่ผลิตขึ้นในปัจจุบันเป็นวรรณกรรมที่ผลิตขึ้นเพื่อคนทั่วไป ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายก็ได้อ่านได้แต่จะเหมาะจะเหมาะกับวัยของเด็กในระดับนี้คงยังทำไม่ได้ เพราะเป็นหนังสือที่ผลิตขึ้นเพื่อคนทั่วไป อ่านมิได้ผลิตขึ้นเพื่อเด็กในวัยนี้โดยเฉพาะ ดังนั้นจึงควรจะได้สนับสนุนให้นักเขียนวรรณกรรมสำหรับเด็กวัยรุ่น เพื่อจะได้ผลิตหนังสือที่เหมาะสมกับวัยเพศ และความคองการ¹

เปลื้อง ณ นคร กล่าวถึงการทำหนังสืออ่านสำหรับเด็กว่า "หนังสืออ่านสำหรับเด็กตามที่เข้าใจกันนั้น ไม่หมายถึงหนังสือประเภทแบบเรียน แต่หมายถึงหนังสือที่ประดิษฐ์คิดเขียนขึ้นเพื่อให้เยาวชนอ่านเป็นทางเพลิดเพลิน คุ้มเห็นกันว่าหนังสืออ่านเล่นที่เขียนสำหรับผู้ใหญ่นั้น ไม่เหมาะกับสติปัญญาและความคิดของเด็ก" ²

สมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา ได้กล่าวถึงความยากลำบากในการเขียนเรื่องสำหรับเด็กว่า "การเขียนเรื่องสั้นสำหรับเด็กต่าง ๆ นั้น มีใช้เป็นของง่ายนัก ดูเหมือนว่าจะเขียนให้ผู้ใหญ่อ่านชนิดเข้าใจจิตใจยังจะง่ายกว่า เพราะจิตใจของเด็กนั้น เราที่เป็นผู้ใหญ่ต้องศึกษาอย่างใกล้ชิดกับตัวเรา จึงพอจะรู้ว่าเขาชอบอะไร ไม่ชอบอะไร แม้เราจะเคยเป็นเด็กมาก่อน พอโตเป็นผู้ใหญ่ก็คงจะลืม ๆ กันไปหมด" ³

เหตุที่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาควรมีหนังสืออ่านที่เหมาะสมนั้น ก็เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยรุ่น เป็นวัยพิเศษที่อยู่ระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ มีความเปลี่ยนแปลงอย่างมากทั้ง

¹ยูพา โชคิเกียรติ, "ความนิยมอ่านวรรณกรรมร่วมสมัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย," (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 75 - 76.

²เปลื้อง ณ นคร, "การทำหนังสืออ่านสำหรับเด็ก," เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2516), หน้า 42.

³สมโรจน์ สวัสดิ์กุล ณ อยุธยา, "การทำหนังสือสำหรับเด็ก," เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องหนังสือสำหรับเด็ก (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2516), หน้า 52.

ทางร่างกายและจิตใจ เด็กระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเริ่มเป็นผู้ใหญ่แล้ว อาจเลือกหนังสืออ่านได้เอง แต่เด็กมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ผู้ใหญ่ยังควรจัดหาหนังสือที่เหมาะสมให้อ่าน โดยพิจารณาถึงวัย จิตวิทยาการเรียนรู้ และความสนใจของเด็กเป็นสำคัญ

สำหรับความสนใจในการอ่านของเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น วัน สังข์สะอาด ใจสำรวจพบว่า นักเรียนอายุ 12-14 ปี และ 15-17 ปี ชอบอ่านหนังสือเบาสมอง นิยายนิทาน และเรื่องตลกขบขัน¹

โรเบิร์ต จี คาร์ลเซน (Robert G. Carlsen) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหนังสือที่เด็กอ่าน พบว่า วัยรุ่นตอนต้นชอบหนังสือเรื่องสัตว์ป่า สัตว์โบราณ และสัตว์ที่คงอาศัยมนุษย์²

จากการสำรวจดังกล่าว จะเห็นได้ว่าเด็กในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นยังสนใจเรื่องนิทานและเรื่องสัตว์ต่าง ๆ อยู่ แต่นิทานง่าย ๆ ที่มุ่งแสดงคติธรรมอย่างตรงไปตรงมา เช่น นิทานอีสปนั้นเหมาะสมสำหรับระดับประถมศึกษา สำหรับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นควรจะอ่านนิทานที่ยากขึ้นกว่านั้น ในบรรดานิทานสัตว์ที่เก่าแก่ของโลก นอกจากนิทานอีสปของตะวันตกแล้ว ทางตะวันออกก็มีนิทานชาดกและหิโตปเทศ ซึ่งมีอายุนับพันปีแต่ยังเป็นที่ยอมรับไม่เสื่อมคลาย นิทานชาดกนั้นมุ่งแสดงคติธรรมทางพุทธศาสนาซึ่งค่อนข้างยากเกินไปสำหรับเด็กวัยนี้ ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่า หิโตปเทศน่าจะเป็นนิทานสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด

หิโตปเทศ มาจากศัพท์ หิต + อูปเทศ หมายถึง คำรับซึ่งแนะนำประโยชน์แก่อกุล

¹วัน สังข์สะอาด, "การสำรวจการใช้เวลาว่างของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนครและธนบุรี," (ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2505), หน้า 21.

²Robert G. Carlsen, Books and the Teenage Readers (New York: Harper and Row, 1967), p.22.

"เสฐียร โทเศศ" (พระยาอนุমানราชชน) แปลจากคัมภีร์ไญุจตันตระของสันสกฤตซึ่งเป็นคัมภีร์เก่าแก่กว่าพันปีมาแล้ว เคมีมี 5 เล่ม จึงได้ชื่อว่าไญุจตันตระ ต่อมามีการแปลเป็นภาษาต่าง ๆ จนกระทั่งเมื่อ เสฐียร โทเศศ แปลจากฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยในปี พ.ศ. 2459 นั้น มีอยู่เพียง 4 เล่ม คือเรื่อง การผูกมิตร การแตกมิตร สงคราม และ สันติภาพ¹ เมื่อแปลแล้ว "นาคะประทีป" (ตรี นาคะประทีป) ได้ช่วยแก้ไขขัดเกลาสำนวนภาษาไทยให้เป็นร้อยแก้วที่สละสลวยยิ่งขึ้น² แต่ก็ยังเป็นภาษาร้อยแก้วที่ค่อนข้างยากสำหรับผู้อ่านระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ผู้วิจัยจึงนำมาแต่งเป็นคำกลอน โดยใช้ภาษาให้เหมาะกับเด็ก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป และเนื่องจากหิโตปเทศมีความยาวมาก ผู้วิจัยจึงได้นำมาเขียนและทดลองสอนนักเรียนเพียง 2 ตอน คือเรื่อง การผูกมิตร และการแตกมิตร ได้ย่อและตัดกลอนเดิมที่ยากสำหรับเด็กออกไป คงมีความยาว 404 คำกลอน

เหตุที่ผู้วิจัยนำหิโตปเทศมาแต่งเป็นร้อยกรอง ก็เพราะร้อยกรอง โดยเฉพาะ กลอน เป็นคำประพันธ์ที่เด็กคุ้นเคยอยู่แล้ว หิโตปเทศมีคติธรรม สุภาษิตสอนใจอยู่เป็นจำนวนมาก เด็กจะเข้าใจและจดจำสุภาษิตร้อยกรองได้ง่ายกว่าร้อยแก้ว ม.ล.บุญเหลืออเพยสุวรรณ กล่าวถึงการสอนร้อยกรองไว้ว่า

การสอนวรรณคดีร้อยกรองก็ดี หรือบทร้อยกรองที่ยังมิได้รู้รื่องกันว่เป็นวรรณคดีก็ดี มีความมุ่งหมายใหญ่ ๒ ประการ ประการที่หนึ่ง มุ่งให้นักเรียนเกิดความสะเทือนอารมณ์ มีอารมณ์ร่วมกับกวี อันเป็นอารมณ์ประณีต ประกอบด้วยสมรรถภาพการสังเกต และความรู้อีกหลายสิ่งต่าง ๆ ที่ละเอียดมาก การที่ผู้เยาว์เกิดอารมณ์เช่นนั้นได้ เป็นการทำให้ความรู้อีกหลายประการเบาบาง

¹ เสฐียร โทเศศ (นามแฝง), หิโตปเทศ (กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์, 2507), คำนำ.

² เสฐียร โทเศศ, "พระสารประเสริฐที่ข้าพเจ้ารู้จัก," สายพระหัตถ์สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรทรงมีโศกตลกับพระสารประเสริฐ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, 2516), หน้า 77 - 85.

ลงไป กล่าวทางศาสนาว่า ชักเกล้ากิเลสหยาบให้เป็นที่กิเลสประณีต หรือ
ละเอียดยิ่งขึ้น ประการที่สอง เราให้นักเรียนอ่านบทอุกฤษฎกรองหรืออุกฤษฎกรดคีบาง
เรื่องที่มีคติธรรมหรืออุกฤษฎกรดคีโดยใช้มีอการประพันธ์ของนุรจนาบทรอุกฤษฎกรองนั้น
เป็นหนทางไปสู่อามรุซึ่งนักเรียนอาจรับได้เมื่อฉานรอุกฤษฎกรอง คีควาสอนตรงๆ
ควรรอยแกว¹

จากที่กล่าวมาตั้งแต่ต้น อาจสรุปลสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชา
ภาษาไทยเรื่องฮีโตปเทศคากลอน สำหรับระดับมัธยมศีกษาตอนต้น ดังต่อไปนี้

1. การอ่านหนังสือมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะในการเรียนค่านภาษา
หนังสือเรียนวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรยังไม่เพียงพอที่จะส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียน
ควรรจะมีหนังสืออ่านประกอบเพิ่มขึ้น
2. หนังสืออ่านประกอบ 32 รายการ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมัธยมศีกษาตอน
ต้น พ.ศ. 2521 เป็นหนังสือที่ผลิตขึ้นเพื่อยุอ่านทั่ว ๆ ไป เด็กวัยรุ่นเป็นวัยที่มีลักษณะพิเศษ
เฉพาะตัว สมควรจะมีการผลิตวรรณกรรมวัยรุ่นให้เหมาะสมควรแก่ลักษณะของเด็ก
3. เด็กวัยรุ่นตอนต้นยังสนใจในเรื่องนิทานและเรื่องสัตว์ แต่ควรเป็นเรื่อง
ที่มีสาระและลึกซึ้งกว่านิทานอีสปที่เรียนในระดับประถมศึกษา เรื่องฮีโตปเทศเป็นนิทานสัตว์
คล้ายนิทานอีสป แต่ซับซ้อนและมีคติธรรมลึกซึ้งกว่า เหมาะแก่เด็กวัยรุ่นตอนต้น
4. ฮีโตปเทศเป็นหนังสือที่รู้จักกันทั่วไปในหมู่นักอ่าน สมควรนำมาเผยแพร่
ให้เป็นที่รู้จักกว้างขวางยิ่งขึ้น การนำมาสร้างเป็นหนังสืออ่านประกอบ เป็นการเผยแพร่
หนังสือที่มีประโยชน์และเป็นการปูพื้นฐานให้เด็กรู้จักนิทานเรื่องนี้ เมื่อมีความรู้สูงขึ้นก็อาจ
อ่านฉบับแปลของเสฐียรโกเศศต่อไป
5. การสอนคติธรรมเป็นรอุกฤษฎกรองง่าย ๆ จะทำให้เด็กจดจำได้ง่ายกว่า

¹ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, คู่มือการสอนหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะ-
สัมพันธ์ ประโยชน์มัธยมศีกษาตอนต้น เล่ม 3 (กรุงเทพมหานคร: โสภณการพิมพ์, 2520),
หน้า 20.

ร่อยแก้ว ประกอบกับเป็นนิทานสัตว์ที่สนุก ทำให้เด็กประทับใจและประทับใจในเนื้อหา และ การให้อ่านบทร่ายกรองจะทำให้เด็กมีอารมณ์ประณีต เป็นพื้นฐานในการเรียนวรรณคดีต่อไป

6. ปัจจุบันนี้ ยังไม่มีการสร้างหนังสืออ่านประกอบสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะ ผู้วิจัยจึงใคร่ที่จะ เป็นผู้เริ่มต้นสร้างขึ้น โดยอาศัยขั้นตอนการวิจัยที่เหมาะสม การสร้างหนังสืออ่านประกอบครั้งนี้ จะเป็นงานสร้างสรรค์และเป็นแนวทางในการผลิตวรรณกรรมวัยรุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เรื่อง "ฮีโตปเทศคำกลอน" สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านประกอบที่สร้างขึ้น

ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย

1. จะทำให้หนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทย เรื่อง "ฮีโตปเทศคำกลอน" สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านประกอบและเสริมสร้างให้มีการสร้างหนังสืออ่านประกอบมากขึ้น
3. เป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

วิธีดำเนินการค้นคว้าและวิจัย

1. ศึกษาหนังสือเรียนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตร พ.ศ. 2503 และ 2521 หนังสืออ่านประกอบ เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจุดประสงค์ เนื้อหา ระดับความยากง่ายของภาษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านประกอบ
2. สร้างหนังสืออ่านประกอบ โดยนำเนื้อเรื่องจากหนังสือฮีโตปเทศ ฉบับแปลโดย

เสรีวิทยารโกลีเสศ มาแต่งเป็นคำกลอนที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น บรรจุความรู้วิชาภาษาไทยในคำศัพท์ ฉันทลักษณ์กลอน ความเพลิดเพลินจากนิทานเกี่ยวกับ สัตว์ และสุภาษิตสอนใจ

3. สร้างแบบฝึกหัดท้ายเรื่องเพื่อทดสอบความเข้าใจ

4. นำหนังสืออ่านประกอบและแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นไปทดสอบดังนี้

4.1 การทดสอบรายบุคคล ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 2 คน คือ ชาย 1 คน หญิง 1 คน โดยให้อ่านหนังสือที่โตปเทศคำกลอนมาล่วงหน้าแล้วทำแบบฝึกหัด การทดสอบได้ทำเป็นรายบุคคลและสังเกตพฤติกรรมอย่างใกล้ชิดเพื่อดูว่า หนังสืออ่านประกอบ และแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นมีปัญหาใดบ้าง แล้วนำปัญหาและสาเหตุมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อการ ทดสอบต่อไป

4.2 การทดสอบชั้นกลุ่มย่อย นำหนังสืออ่านประกอบและแบบฝึกหัดที่แก้ไข แล้ว ไปทดสอบกับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 ให้เรียนเป็นกลุ่ม แล้วนำมา ปรับปรุง

4.3 การทดสอบภาคสนาม นำหนังสืออ่านประกอบและแบบฝึกหัดที่ปรับปรุง แล้ว ไปใช้กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 100 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง แบบง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา เขต กรุงเทพมหานคร

5. สร้างเกณฑ์ในการประเมินหนังสืออ่านประกอบ

6. นำหนังสืออ่านประกอบและแบบฝึกหัดที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน ประเมินตามเกณฑ์ที่สร้างไว้

7. นำความคิดเห็นและคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงหนังสืออ่านประกอบ และ แบบฝึกหัดอีกครั้งหนึ่ง

8. สรุปผลการปรับปรุงและขอเสนอแนะ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จะจำกัดอยู่ภายในขอบเขตดังนี้

1. เนื้อหาของหนังสืออ่านประกอบเรื่อง "ฮีโตปเทศคำกลอน" สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีขอบเขตอยู่ในตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ของหนังสือ ฮีโตปเทศฉบับแปล โดยเสฐียร โกเศศ เมื่อผู้วิจัยนำมาแต่งเป็นคำกลอน ใ้ย่อและคัดกลอนบางตอนที่ไม่ว่าจำเป็นหรือไม่เหมาะสมกับเคื่กระดับนี้ออกไป คงมีความยาวทั้งสิ้น 404 คำกลอน
2. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดสุทธิวราราม 35 คน โรงเรียนมัธยมหลวง 35 คน และโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต 30 คน รวม 100 คน
3. การวิจัยครั้งนี้ ไม่คำนึงถึงระดับสติปัญญา ความสนใจ ความถนัดและเพศชายหญิงของนักเรียนที่จะมีผลให้การทําแบบฝึกหัดแตกต่างกัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

การทดลองใช้หนังสืออ่านประกอบนี้ ใ้กับนักเรียนกลุ่มน้อยเพียง 112 คน เฉพาะในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น และผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินคุณค่าของหนังสือก็ใ้เพียง 10 คน ผลของการทดลองและผลการประเมินคุณค่าของหนังสืออ่านประกอบเรื่องนี้ อาจจะไม่สามารถยืนยันได้แน่นอนว่า หนังสือที่สร้างขึ้นจะมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกันเมื่อนำไปใ้กับตัวอย่างประชากรที่อื่น

ความจำกัดของการวิจัย

1. การสร้างหนังสืออ่านประกอบวิชาภาษาไทยสำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ เป็นการสร้างครั้งแรก ผู้วิจัยไม่มีตัวอย่างหรือแนวทางที่จะใ้คนคว้าวิจัย จึงอาจมีข้อบกพร่องบาง
2. เรื่อง ฮีโตปเทศ เป็นเรื่องที่นักเรียนยังไม่เคยเรียนหรือเคยอ่านมาก่อน และมีลักษณะเป็นนิทานชอนิทาน ถ้าไม่อ่านอย่างตั้งใจก็อาจสับสนได้ง่าย

3. เนื่องจากเป็นการทดลองใช้ครั้งแรก และไม่มีการทำ Pre-Test การหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านประกอบและแบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นนี้ จึงไม่อาจหาตามเกณฑ์มาตรฐาน 90/90 (The 90/90 Standard) ได้ คงแสดงเพียงผลการทดสอบของนักเรียนเป็นร้อยละ เท่านั้น

คำจำกัดความของการวิจัย

หนังสืออ่านประกอบ หมายถึง หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้อ่าน เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 และหมายถึง หนังสืออื่น ๆ ที่ครูผู้สอนพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอนระดับนี้

ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลการตอบแบบทดสอบของนักเรียน และผลการประเมินคุณค่าของหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 100 คน จากโรงเรียนส่วนกลางสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดสุทธิวราราม โรงเรียนมัธยมหลวง และ โรงเรียนนวมิถุวัฒนธรรมสาธิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย